

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Tasa-arvosuunnitelma 2012

Tavoitteena tasa-arvoinen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu

Tasa-arvolaki velvoittaa oppilaitoksia tekemään oman toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman (6b §). Tasa-arvosuunnitelman tulee olla toiminnallinen ja se tulee laatia vähintään kolmen vuoden välein yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa. Tasa-arvosuunnitelma voi myös sisältyä osaksi opetussuunnitelmaa tai sen voi yhdistää yhdenvertaisuuslain nojalla tehtävään suunnitelmaan. Tasa-arvosuunnittelun tavoitteena on, että yhdenvertaisuuden vaatimus näkyy kaikessa strategisessa suunnittelussa ja kaikilla päätöksenteon tasoilla huomioidaan päätösten vaikutukset tasa-arvon toteutumiseen. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa noudatetaan koulutuskuntayhtymä Lappian Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa, joka on laadittu 2009 ja päivitetty 5.11.2010. Toiminnallista tasa-arvosuunnitelmaa ammattikorkeakoulussa ei tätä ennen ole laadittu.

Ammattikorkeakoulun tasa-arvotyön lähtökohtana on moninainen tasa-arvo. Naisilla ja miehillä tulee olla samanlaiset oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet työelämässä, koulutuksessa, vapaa-ajalla ja muutoinkin yhteiskunnassa. Sukupuolen ohella tasa-arvoisen kohtelun ja mahdollisuuksien vaatimus ulottuu muihin, yhdenvertaisuuslaisia mainittuihin ihmisen ominaisuuksiin, kuten ikään, elämäntilanteeseen, etnisyyteen, seksuaaliseen suuntautumiseen ja vammaisuuteen. Arkielämässä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kietoutuvat yhteen eikä niitä voida erottaa toisistaan. Tasa-arvolaisista lähtökohtana on sukupuolten välinen tasa-arvo. Sukupuoli on kaikkien ihmisten ominaisuus ja opiskelussa, työssä ja elämän eri tilanteissa olemme aina läsnä myös sukupuolemme edustajina. (Ylöstalo, 55, 2012)

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu muodostaa yhdessä ammattiopisto Lappian kanssa Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian. Lisäksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu on osa Lapin Korkeakoulukonsernia, johon kuuluvat KT amk:n lisäksi Lapin yliopisto ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun päätehtävänä on järjestää työelämäläheistä korkeakouluopetusta sekä tehdä opetusta kehittävää ja alueen hyvinvointia lisäävää tutkimus- ja kehitystyötä.

Ammattikorkeakoulun arvoiksi on valittu osaaminen ja viisaus, luovuus ja rohkeus sekä luotettavuus ja luottamus. Kansainvälisyys on kaikkea toimintaa läpileikkaava osaamisalue. Kehittämisen painopisteinä ovat englanninkieliset koulutusohjelmat.

Henkilöstön määrä

Kemi-Tornionlaakson Koulutuskuntayhtymä Lappian palveluksessa oli 31.12.2010 yhteensä 779 päätoimista henkilöä. Päätoimisesta henkilöstöstä naisia oli 441 ja miehiä 338 henkilöä.

Henkilöstö jakautuu ammattiryhmittäin seuraavasti:

	opetushlöstö	kouluttajat	projektihlöstö	tukihlöstö	johto	yhteensä	
yhtymäpalvelut	0	0	2	77	6	85	
ammattiopisto 222	38	4	131	8	403		
ammattikorkeakoulu	146	0	69	68	8	291	
yhteensä	368	38	75	276	22	779	

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun henkilöstön määrä tulosyksiköittäin vuonna 2010:

Tulosyksikkö	määrä
Hallintopalvelut	35
Tutkimus ja kehitys	14
Kirjasto	16
Kaupan ja kulttuurin ala	72
Sosiaali ja terveysala	71
Tekniikan ala	83
Yhteensä	291

Päätoimisen henkilöstön keski-ikä tulosalueittain vuonna 2010 sukupuolen mukaan:

	miehet	naiset
Yhtymäpalvelut	41 v 10 kk	47 v 7 kk
Ammattiopisto	47 v 4 kk	46 v 9 kk
Ammattikorkeakoulu	44 v	46 v 3 kk

Kuntayhtymän henkilöstön keski-ikä 31.12.2010 oli 46 vuotta ja 2 kk.

Vuonna 2010 virkavapaalla olevat jakaantuivat määrällisesti ja sukupuolittain seuraavasti:

	määrä	naisia	miehiä
vuorotteluvapaa	3	3	
yksityisasiat, palkaton	8	1	7
yksityisasiat, palkallinen	0		
äitiysvapaa	3	3	
vanhempainvapaa	5	5	
hoitovapaa	2	2	
opintovapaa	2	1	1
määräaikainen kunt.tuki	2	2	
toisen tehtävän hoitaminen	6	2	4

Virkavapailla yhteensä 31 henkilöä

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opiskelijat

SUKUPUOLIJAKAUMA

1.SIJAISET HAKENEET VUONNA 2011 ALKAVIIN KOULUTUKSIIN

SUOMEN KANSALAISET

	Miehiä	Naisia	Koulutusala
Nuoret	67	408	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	180	57	Tekniikka ja liikenne
	46	72	Kulttuuri
	9	7	Luonnontieteet
	27	47	Yhteiskuntatieteet
	329	591	YHTEENSÄ
Aikuiset	45	333	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	143	42	Tekniikka ja liikenne
	35	84	Yhteiskuntatieteet
	223	459	YHTEENSÄ
Ylempi amk-tutkinto	7	24	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	30	5	Tekniikka ja liikenne
	37	29	YHTEENSÄ
KAIKKI YHTEENSÄ	589	1079	1668

**KEMI-TORNION AMK:SSA YHTEENSÄ 822 MIESTÄ ja 1170 NAISTA
1. SJAISTA HAKIJAA VUONNA 2011.
1. SJAISIA HAKIJOITA VUONNA 2011 OLI YHTEENSÄ 1992.**

MUUT KUIN SUOMEN KANSALAISET

	Miehiä	Naisia	Koulutusala
Nuoret	44	47	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	3	1	Tekniikka ja liikenne
			Kulttuuri
	83	9	Luonnontieteet
	100	32	Yhteiskuntatieteet
230	89	YHTEENSÄ	
Aikuiset			
	3		Tekniikka ja liikenne
		2	Yhteiskuntatieteet
3	2	YHTEENSÄ	
KAIKKI YHTEENSÄ	233	91	324

SUKUPUOLIJAKAUMA

20.9.2011 OPISKELIJATILANNE

SUOMEN KANSALAISET

	Miehiä	Naisia	Koulutusala
Nuoret	74	602	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	422	51	Tekniikka ja liikenne
	128	153	Kulttuuri
	43	8	Luonnontieteet
	122	142	Yhteiskuntatieteet
	789	956	YHTEENSÄ
Aikuiset	39	198	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	226	51	Tekniikka ja liikenne
	1		Kulttuuri
	26	19	Luonnontieteet
	19	124	Yhteiskuntatieteet
	311	392	YHTEENSÄ
Ylempi amk-tutkinto	6	55	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	48	11	Tekniikka ja liikenne
	12	26	Yhteiskuntatieteet
	66	92	YHTEENSÄ
Erikoistumisopinnot	3	33	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	3	13	Yhteiskuntatieteet
	6	46	YHTEENSÄ
KAIKKI YHTEENSÄ	1172	1486	2658

MUUT KUIN SUOMEN KANSALAISET

	Miehiä	Naisia	Koulutusala
Nuoret	27	53	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	15	1	Tekniikka ja liikenne
		1	Kulttuuri
	69	21	Luonnontieteet
	56	31	Yhteiskuntatieteet
	167	107	YHTEENSÄ
Aikuiset		1	Sosiaali-, terveys- ja liikunta
	2		Tekniikka ja liikenne
		3	Yhteiskuntatieteet
	2	4	YHTEENSÄ
Ylempi amk-tutkinto			
	1		Tekniikka ja liikenne
	4	6	Yhteiskuntatieteet
	5	6	YHTEENSÄ
KAIKKI YHTEENSÄ	174	117	291

KEMI-TORNION AMK:SSA YHTEENSÄ 1346 MIESTÄ ja 1603 NAISTA

Kartoitus ammattikorkeakoulun tasa-arvotilanteesta

Koulutuskuntayhtymä Lappian henkilöstölle toteutettiin tasa-arvokysely keväällä 2011. Kyselyn mukaan henkilöstön mielestä Lappia on pääasiallisesti tasa-arvoinen organisaatio (59 % vastaajista). Vastaajista 34 % oli sitä mieltä, että miesten asema Lappiassa on parempi kuin naisten ja 7 % sitä mieltä, että naisten asema on parempi kuin miesten. Ongelmakohtaksi henkilöstö nosti epätasa-arvon palkkauksessa eri toimialojen välillä. Häirintää ja ahdistelua ei välttämättä osattu nimetä tai tunnistaa häirinnäksi. Henkilöstöstä 16 % oli sitä mieltä, että häirintää esiintyy ja 23 % ei osannut sanoa, esiintyykö häirintää vai ei. (Jokelainen-Klemetti, 30-32, 2011)

Opiskelijoille järjestettiin keskustelutilaisuuksia tasa-arvoa käsittelevistä aiheista Hyvinvointiviikolla 2009. Tilaisuuksissa sovellettiin Learning cafe-keskustelumenetelmää siten, että kahvilapöydissä oli ajatuksia aktivoimassa kuvia kolmesta teemasta: ammatti ja sukupuoli, sukupuolten moninaisuus ja oikeus omiin rajoihin. sukupuoli tulee keskustelujen perusteella merkitykselliseksi pääasiallisesti terveydenhuollon asiakuudessa. Pääsääntöisesti opiskelijat olivat sitä mieltä, että jokaisen tulisi voida toteuttaa ammatillisia unelmiaan sukupuolesta riippumatta. Myös sukupuolia eriarvoistava palkkaus nousi esille. Tekniikan alalla lähes kaikissa kommentteissa sukupuolella nähtiin olevan merkitystä ammatillisissa tilanteissa. Tekniikan opiskelijoiden kuvabaaria lukuun ottamatta kaikissa kuvabaareissa oltiin varsin yhtä mieltä siitä, että seksuaalisella suuntautumisella ja opiskeluyhteisöön kuuluvan sukupuoli-identiteetillä ei juuri ole vaikutusta kanssakäymiseen. Oikeus omiin rajoihin –teema herätti vähiten kommentteja. (Kuvabaarit-raportti, Lapin Letka)

Ammattikorkeakoulun opiskelijayhdistys Ketoakkun hallituksen jäsenille toteutettiin sähköpostikysely tasa-arvokysymyksistä joulukuussa 2011. Kyselyn perusteella toimenpiteitä tulee kohdistaa erityisesti tasa-arvoisen kohtelun kehittämiseen poissaolojen, myöhästymisten ja arviointien suhteen. Yhteydenottokynnystä häirintätapauksissa tulee madaltaa tiedottamalla häirintäyhdyshenkilöistä.

Kuntayhtymä Lappiassa on nimetty häirintäyhdyshenkilöt sekä henkilökunnalle että opiskelijoille. Kuntayhtymän henkilökunnan häirintäyhdyshenkilönä toimii työsuojeluvaltuutettu ja opiskelijoiden häirintäyhdyshenkilönä toimii kuraattori (Koulutuskuntayhtymä Lappian Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma). Häirintäyhdyshenkilöille järjestettiin koulutus seksuaaliseen häirintään ja epäasialliseen kohteluun puuttumisesta 2010. Ammattikorkeakoulun kuraattorin mukaan sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä ja häirintätilanteita tulee esiin ajoittain. Vuoden 2010 aikana kuraattorin käsiteltäviksi tulleet asiat ovat liittyneet epätasa-arvoiseen kohteluun opetustilanteessa tai arvioinnissa sekä seksuaaliseen häirintään. Lisäksi on tullut esiin syrjintätilanteita.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun strategioissa ja säännöissä, kuten tutkintosäännössä, pedagogisessa kehittämissuunnitelmassa ja laatupalauttejärjestelmässä sukupuolten tasa-arvo ei näy tavoitteena, sisältönä tai toimenpiteiden kohteena.

Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa v. 2012

Opiskelijoiden kokemuksia ja havaintoja tasa-arvon toteutumisesta opintojen arjessa on kartoitettu satunnaisesti. Toteutettujen keskustelutilaisuuksien ja kyselyjen perusteella vaikuttaa sitä, että opiskeluyhteisöt koetaan melko tasa-arvoisiksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää opetusjärjestelyjen ja opintosuoritusten arvioinnin yhdenvertaiseen toteutumiseen. Vuonna 2012 tavoitteena on, että opiskelijoiden kokemukset tasa-arvoisesta kohtelusta ja mahdollisuuksista selvitetään kattavasti. Toimenpiteenä suoritetaan opiskelijakysely, jonka toteutumisesta vastaa ammattikorkeakoulun johtoryhmä. Kyselyn tulosten perusteella tasa-arvosuunnitelmaa päivitetään ja toimenpiteitä kohdennetaan uudelleen tammikuussa 2013. Kysely voidaan yhdistää opiskelijahyvintokyselyyn.

Tasa-arvon toteutumista opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa pyritään edistämään seuraavilla toimenpiteillä: osana tutoropettajien koulutusta järjestetään koulutus sukupuolisensitiivisestä ohjauksesta. Koulutuksesta vastaa Lapin Letka-hanke. Tasa-arvonäkökulma tehdään näkyväksi pedagogisessa kehittämissuunnitelmassa ja herätetään keskustelua tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta opintosuoritusten arviointien ja poissaolojen suhteen. Tästä vastaa ammattikorkeakoulun pedagoginen työryhmä.

Seksuaaliseen häirintään ja sukupuoleen perustuvaan syrjintään puuttumiseen laaditaan selkeä toimintamalli, josta tiedotetaan riittävästi sekä opiskelijoille että henkilökunnalle. Toimenpiteestä vastaa ammattikorkeakoulun hyvinvointityöryhmä. Seksuaalisen häirinnän tunnistamista ja häirintää työhönottotilanteessa käsitellään yhteisöteatterin keinoin ensimmäisen vuoden opiskelijaryhmien tapaamisissa kaikilla toimialoilla. Tilaisuudet toteuttaa Lapin Letka-hanke.

Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että ammattikorkeakoulua voidaan esitellä ja markkinoida aidosti tasa-arvoisena ja suvaitsevana opiskelu- ja työympäristönä. Ammattikorkeakoulussa opiskelua ja työskentelyä koskien laaditaan tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä fyysisesti ja henkisesti esteetöntä toimintaa varmistava yhdenvertaisuusohjelma. Yhdenvertaisuusohjelmasta vastaa amk:n johtoryhmä. Toisena pidemmän aikavälin tavoitteena on tasa-arvonäkökulman tuominen luontevaksi osaksi koulutuksen, opetuksen ja opiskelun käytäntöjä. Tämä edellyttää yhteistä keskustelua ja ymmärrystä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkityksestä ja arvosta työ- ja opiskeluympäristön ominaispiirteinä.

Vuodelle 2012 suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia tarkastellaan tammikuussa 2013, jolloin valitaan painopisteet seuraavan vuoden toiminnalliselle tasa-arvosuunnitelmalle.

Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet Kemi-Tornio ammattikorkeakoulussa v. 2012

Tavoite	Toimenpide	Vastuhenkilö	Aikataulu	Seuranta
Opiskelijoiden kokemuksen selvittäminen tasa-arvoisesta kohtelusta ja mahdollisuuksista	Opiskelijoiden kokemusten ja mielipiteiden kartoittaminen kyselyllä	Johtoryhmä	kevät 2012	tammikuu 2013
Tasa-arvon toteutuminen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa	Sukupuolisensitiivisen ohjaamisen koulutus opettajatutoreille	Lapin Letka	maaliskuu 2012	tammikuu 2013
	Tasa-arvonäkulman näkyväksi tekeminen pedagogisessa kehittämissuunnitelmassa	Pedagoginen työryhmä	syksy 2012	tammikuu 2013
	Keskustelun avaaminen ja yhteisen ymmärryksen hakeminen tasa-arvoisesta kohtelusta arvointien ja poissaolojen suhteen	Pedagoginen työryhmä	syksy 2012	tammikuu 2013
Seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän ehkäiseminen ja poistaminen	Seksuaaliseen häirintään puuttumisen malli ja siitä tiedottaminen	Hyvinvointityöryhmä	kevät 2012	tammikuu 2013
	Yhteisöteatteri teemasta seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ensimmäisen vuoden opiskelijoille	Lapin Letka	tammihelmikuu 2012	tammikuu 2013
Tasa-arvoinen ja suvaitsevainen opiskelu- ja työympäristö	Yhdenvertaisuusohjelma	Johtoryhmä	syksy 2012	tammikuu 2013

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun toiminnallisen Tasa-arvosuunnitelman vuodelle 2012 toteutti marraskuussa 2011 nimetty Tasa-arvotyöryhmä.

Kirjallisuus:

Jokelainen-Klemetti, Sirpa. 2011. ”Lappiassa kaikki ovat tasa-arvoisia, toiset enemmän kuin toiset”. Lappian henkilöstön mietteitä tasa-arvosta. Sosiaalialan opinnäytetyö

Kuvabaarit –raportti. Lapin Letka-hanke

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Koulutuskuntayhtymä Lappia

Ylöstalo, Hanna. 2012. Tasa-arvotyön tasa-arvot. Tampere University Press